

Μέσο: www.euro2day.gr
Ημ. Δημοσίευσης: 20 Αυγούστου 2014

Δώστε κίνητρα για ταχεία αναδιάρθρωση επιχειρήσεων

ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Φορολογικό bonus στις τράπεζες θέτει στο τραπέζι ο κ. Κ. Μητρόπουλος. Οι δύο προτάσεις για την απογείωση του τουρισμού και σε ποιους κλάδους περιμένει deals το 2015. Η πρόταση της PwC για τους πόρους του ΕΣΠΑ.

Ο κ. Κώστας Μητρόπουλος, εντεταλμένος σύμβουλος της PriceWaterhouseCoopers και πρώην διευθύνων σύμβουλος του ΤΑΙΠΕΔ, είναι συγκρατημένα αισιόδοξος για την επόμενη μέρα της ελληνικής οικονομίας.

Θεωρεί ότι η Ελλάδα πέρασε την καμπή και ενδεχόμενη αναδιάρθρωση του χρέους **θα αυξήσει τη ροή άμεσων ξένων επενδύσεων**. Για να επιταχυνθεί η αναδιάρθρωση υπερχρεωμένων επιχειρήσεων ζητά, πέρα από τις αλλαγές στον πτωχευτικό κώδικα, αναγνώριση των ζημιών που θα γράψουν οι τράπεζες ως φορολογική πίστωση.

Όλα αυτά σε συνδυασμό με την πολιτική σταθερότητα και το αποτέλεσμα του stress test εκτιμά ότι θα οδηγήσουν σε κύμα εξαγορών και συγχωνεύσεων του χρόνου, ιδιαίτερα σε κλάδους όπως ο τουρισμός, οι υποδομές και η βιομηχανία. Προτείνει, δε, τη δημιουργία ξενοδοχειακών ΑΕΕΑΠ και μεγάλων ξενοδοχειακών operators με περισσότερες από 20 χιλ. κλίνες ο καθένας, ώστε να αναβαθμισθεί ο τουρισμός. Επίσης επαναλαμβάνει την πάγια θέση της PwC για επικέντρωση των πόρων του ΕΣΠΑ σε κλάδους με μέγεθος και πολλαπλασιαστή και όχι τη διάθεσή τους σε μέτρα κλαδικής στήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- Κύριε Μητρόπουλε, αρκεί η συζητούμενη επιμήκυνση του χρέους σε συνδυασμό με περαιτέρω μείωση των επιτοκίων για να καταστεί βιώσιμο;

Η επιμήκυνση του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης είναι ο μόνος πολιτικά εφικτός τρόπος δημοσιονομικής ελάφρυνσης. Αν συνοδευτεί και από μείωση των επιτοκίων, θα φέρει σημαντική μείωση της καθαρής παρούσας αξίας του χρέους χωρίς να επηρεάζει φυσικά την ονομαστική του αξία. Αυτό σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της οικονομίας θα επαναφέρει το χρέος σε βιώσιμα επίπεδα.

- Πριν από μερικούς μήνες μελέτη της PriceWaterhouseCoopers διαπίστωνε ότι η χώρα χρειάζεται, ετησίως, νέες πρόσθετες επενδύσεις ύψους 12 δισ. ευρώ για να πιάσει τον μέσο ευρωπαϊκό όρο. Τα ελληνικά

assets αποτελούν πλέον «επενδυτική μόδα», αλλά οι άμεσες ξένες επενδύσεις είναι λίγες. Πού οφείλεται αυτό κατά τη γνώμη σας;

Οι συναλλακτικές επενδύσεις (trading) σε ελληνικά assets «ευημερούν». Η πραγματοποίηση όμως άμεσων φυσικών επενδύσεων είναι μια άλλη υπόθεση. Οι φυσικές επενδύσεις προϋποθέτουν μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και πολιτική και θεσμική ευστάθεια. Οι επενδυτές εξετάζουν πιθανές ευκαιρίες, και επενδύουν σε μερικές από αυτές, αλλά ακόμη δεν έχουν φθάσει στο σημείο ουσιαστικής δέσμευσης στο μέλλον της χώρας μας.

- Την ίδια στιγμή προχωρά αργά και η αναδιάρθρωση δανείων των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων. Πώς μπορεί να επιταχυνθεί ώστε και νέες επενδύσεις από ξένους να προσελκύσει η χώρα και να αναζωογονηθεί μέρος των επιχειρήσεων;

Η διαχείριση του εταιρικού δανεισμού από τις τράπεζες θα επιταχυνθεί ουσιαστικά μετά την ολοκλήρωση και τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των stress test της ECB περί τον Νοέμβριο του 2014. Αν τα stress tests δεν καταδείξουν αδυναμίες, οι τράπεζες θα προχωρήσουν εστιάζοντας σε καταστάσεις των οποίων η επίλυση θα θέσει σε επανεκκίνηση τις εταιρείες και θα προσελκύσει νέα κεφάλαια σε αυτές. Η αλλαγή του πτωχευτικού κώδικα και η ολοκλήρωση της οργάνωσης των εξειδικευμένων μονάδων που έχουν δημιουργήσει οι τράπεζες σίγουρα θα επιταχύνουν τις αναδιρθρώσεις.

- Οι τράπεζες ζητούν αλλαγές στο πτωχευτικό δίκαιο και παροχή φορολογικών κινήτρων. Θα πρέπει κατά τη γνώμη σας η κυβέρνηση να υιοθετήσει το παράδειγμα της Πορτογαλίας και να αναγνωρίσει τον αναβαλλόμενο φόρο ως απαίτηση, υποβοηθώντας την υιοθέτηση καθαρών λύσεων από τις τράπεζες για τις αναδιρθρώσεις επιχειρήσεων;

Η άμεση αλλαγή του πτωχευτικού δικαίου, ώστε η κατάληξη των υποθέσεων να είναι ταχύτερη και η αποφασιζόμενη αναδιάρθρωση ικανή να οδηγήσει την επιχείρηση στο μέλλον, είναι απαραίτητη. Η παροχή φορολογικών κινήτρων με τη μορφή αναγνώρισης των ζημιών των τραπεζών από τις αναδιρθρώσεις ως φορολογική πίστωση θα επιταχύνει τις προσπάθειες. Σημειώνω βέβαια ότι για την επιτυχή αναδιάρθρωση χρειάζονται σχεδόν πάντοτε και νέα κεφάλαια.

- Η PriceWaterhouseCoopers έχει ζητήσει οι πόροι του ΕΣΠΑ να κατευθυνθούν σε τομείς με μεγάλο μέγεθος και πολλαπλασιαστή για την οικονομία. Πιστεύετε ότι θα συμβεί αυτό; Πώς θα μπορούσαν να βρεθούν άλλα εργαλεία χρηματοδότησης μικρομεσαίων ώστε να απελευθερωθούν πόροι του ΕΣΠΑ;

Η συγκέντρωση πόρων σε περιοχές με μέγεθος και μεγάλο οικονομικό πολλαπλασιαστή, όπως οι υποδομές και ο τουρισμός, είναι βασική στρατηγική θέση

της PwC. Οι ΜμΕ θα παρασυρθούν, με τη βοήθεια των πολλαπλασιαστών, σε μια αναπτυξιακή τροχιά οδηγούμενες από την αυξημένη ζήτηση στις δύο περιοχές. Ειδικότερη η στήριξή τους θα πρέπει να είναι οριζόντια και όχι κλαδική και να εστιάζει στην αναβάθμιση των παραγωγικών δυνατοτήτων τους και στην τεχνολογική τους εξέλιξη. Η χρήση από το ΕΣΠΑ σύγχρονων χρηματοοικονομικών εργαλείων, αντί των παραδοσιακών επιδοτήσεων, θα διευκόλυνε αλλά δεν θα είχε αφ'εαυτής ουσιαστική επίπτωση στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

- Θεωρείτε ως εταιρεία κρίσιμη την αναδιάρθρωση του εγχώριου ξενοδοχειακού τομέα καθώς κρίνετε ότι ο τουρισμός αποτελεί ατμομηχανή για την ανάπτυξη. Τι πρέπει να γίνει για να τρέξουν πιο γρήγορα νέες επενδύσεις και να δούμε περισσότερα deals μεταξύ ξένων επενδυτών και επιχειρήσεων του κλάδου;

Ο τουρισμός είναι κινητήρια δύναμη για την ελληνική οικονομία. Η σημαντική αύξηση του μεγέθους των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ταυτόχρονα με τον οικονομικό διαχωρισμό της ξενοδοχειακής επιχειρηματικότητας από το real estate είναι αναγκαίες συνθήκες για την ανάπτυξη του κλάδου. Η PwC έχει προτείνει τη δημιουργία ξενοδοχειακών ΑΕΕΑΠ, με 10 ή 20 ξενοδοχεία η καθεμία, και μεγάλων ξενοδοχειακών operators με περισσότερες από 20.000 κλίνες ο καθένας ώστε να αναβαθμιστεί το ελληνικό τουριστικό προϊόν, να ενισχυθεί το marketing και να εξασφαλισθούν σημαντικά υψηλότερα έσοδα ανά τουρίστα.

- Θα υπάρξουν κατά τη γνώμη σας το επόμενο διάστημα deals μεταξύ ξένων επενδυτών και ελληνικών επιχειρήσεων, τα οποία θα στείλουν ηχηρό μήνυμα αποκατάστασης της εμπιστοσύνης; Και τι χαρακτηριστικά θα έχουν;

Πιστεύουμε ότι το 2015, υπό την προϋπόθεση της δημοσιονομικής και πολιτικής ευστάθειας, θα υπάρξουν deals στις υποδομές, στον τουρισμό αλλά και στη βιομηχανία. Εταιρείες με εξαγωγικό προσανατολισμό, όπως ο τουρισμός, και ρυθμιζόμενες χρήσεις υποδομών αναμένεται να προσελκύσουν ξένα κεφάλαια, όχι όμως σε επίπεδα δεκάδων δισεκατομμυρίων ετησίως. Η προς τα εμπρός κίνηση της ελληνικής οικονομίας θα οδηγήσει σε εξαγορές και συγχωνεύσεις σε πολλούς κλάδους, γεγονός το οποίο θα αντανakλά την εμπιστοσύνη των αγορών προς αυτή μετά την κρίση.

- Πώς κρίνετε την πορεία του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων; Συμμερίζετε την ανησυχία για νέες καθυστερήσεις καθώς η χώρα έχει εισέλθει σε παρατεταμένη προεκλογική περίοδο;

Το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων προχωρά με τη μέγιστη ταχύτητα, την οποία η εξαιρετικά πολύπλοκη προετοιμασία κάθε ιδιωτικοποίησης επιτρέπει. Το ΤΑΙΠΕΔ έχει ήδη στο pipeline σημαντικές αποκρατικοποιήσεις υποδομών (αεροδρόμια, λιμάνια, μαρίνες) και τουριστικές επενδύσεις όπως ο ΑΣΤΕΡΑΣ και το ΕΛΛΗΝΙΚΟ

που ήδη εγκρίθηκαν. Είναι βέβαιο πως αν μπορούμε σε πραγματική προεκλογική περίοδο όλα θα καθυστερήσουν, αλλά δεν υπάρχει και προφανής λόγος για να μπορούμε.

- Διατελέσατε διευθύνων σύμβουλος του ΤΑΙΠΕΔ και τώρα είστε εντεταλμένος σύμβουλος της PwC, με αντικείμενο τις εξαγορές και συγχωνεύσεις. Πόσο πιο δύσκολο είναι να προσπαθείς να πουλήσεις δημόσια επιχείρηση από το να μεσολαβείς για πώληση μιας ιδιωτικής;

Και τα δύο είναι δύσκολα. Η πώληση ιδιωτικών εταιρειών προϋποθέτει τη σύζευξη των προσδοκιών του αγοραστή, που σημαίνει άμεσα λεφτά, και αυτών του πωλητή, που σημαίνει μελλοντικά λεφτά. Η πώληση μετοχών μιας δημόσιας επιχείρησης έχει το επιπλέον βάρος να επιχειρείς αυτήν τη σύζευξη με μια δεδομένη και γενικά αυστηρή διαδικασία και σε συνθήκες μεγάλης διάχυσης της πληροφορίας.

Ίσως όμως το σημαντικότερο πρόσθετο βαρίδι είναι ότι για την ικανοποίηση των περισσότερων όρων για την πώληση και την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης μετά την πώληση δεν υπάρχει ένας μόνο υπεύθυνος, αλλά πάρα πολλές υπηρεσίες και υπουργεία. Αυτό καθυστερεί τη διαδικασία και πολλές φορές φέρνει αξεπέραστα εμπόδια.

- Το ΔΝΤ στις αρχικές του εκθέσεις προέβλεπε έσοδα 16 δισ. ευρώ για το Δημόσιο από την ιδιωτικοποίηση των τραπεζών. Ωστόσο πιθανές νέες κεφαλαιακές ανάγκες θα περιπλέξουν την κατάσταση. Τι πρέπει να γίνει για να επιταχυνθεί η ιδιωτικοποίηση των τραπεζών;

Η τελική απομάκρυνση του ΤΧΣ από τις τράπεζες είναι πολύ δύσκολο να προβλεφθεί, τόσο χρονικά όσο και από πλευράς αξιών. Αν η οικονομία επιταχύνει και οι τράπεζες διαχειριστούν επιτυχώς τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η αξία τους θα πολλαπλασιαστεί.

Αν η ΕΚΤ απαιτήσει πρόσθετα κεφάλαια η αξία των σημερινών μετοχών θα μειωθεί. Οι πρόσφατες επιτυχείς αυξήσεις κατέδειξαν ότι υπό ευνοϊκές μελλοντικές προϋποθέσεις οι διεθνείς αγορές 'αγοράζουν' ελληνικό κίνδυνο. Είναι στα χέρια όλων μας να διατηρηθεί η θετική άποψη για την Ελλάδα, που αυτήν την περίοδο κυριαρχεί στην αντίληψη των επενδυτών.